

"Αγώνας για μια Καθημερινότητα Χωρίς Φόβο: Αντιμετωπίζοντας τον Σχολικό Εκφοβισμό"

Δωρίτα Μαρκαντώνη

*Εκπαιδευτικός – Συγγραφέας
Εισηγήτρια σε Θέματα Σχολικού Εκφοβισμού*

**Αίθουσα Εκδηλώσεων
Πανεπιστημίου Κύπρου,
27 Σεπτεμβρίου 2024**

Σε ποιους απευθύνεται η παρούσα διάλεξη

- ✓ Γονείς
- ✓ Εκπαιδευτικούς
- ✓ Οποιονδήποτε επιθυμεί να αναγνωρίζει και να εντοπίζει τον εκφοβισμό σε οποιοδήποτε κοινωνικό πλαίσιο βρίσκεται.

Σκοπός της διάλεξης

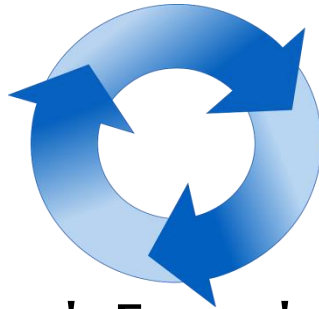
- ❑ Απόδοση κι ερμηνεία εννοιών που αφορούν στον σχολικό εκφοβισμό.
- ❑ Παροχή βασικών γνώσεων που απαιτούνται για τον εντοπισμό και την αναγνώριση του εκφοβισμού στα διάφορα κοινωνικά πλαίσια.
- ❑ Cyberbullying: μια ανερχόμενη πρόκληση
- ❑ Κατάρριψη μύθων που αφορούν στο συγκεκριμένο φαινόμενο.

Τι ορίζουμε ως εκφοβιστική συμπεριφορά

Ένας μαθητής είναι θύμα εκφοβιστικής συμπεριφοράς ή θυματοποιείται, όταν εκτίθεται **επανειλημμένα** και για **μεγάλα χρονικά διαστήματα** σε αρνητικές πράξεις εκ μέρους ενός ή περισσότερων μαθητών. Τέτοιες αρνητικές πράξεις χαρακτηρίζονται από προσπάθειες **εκούσιας-εσκεμμένης** επιβολής, ενόχλησης ή πρόκλησης σωματικής βλάβης σε κάποιο άλλο μαθητή. Επίσης, πρέπει να υπάρχει **ανισορροπία δυνάμεων**: ο μαθητής ο οποίος εκτίθεται σε αρνητικές πράξεις, αδυνατεί να υπερασπιστεί τον εαυτό του και είναι αβοήθητος απέναντι στο μαθητή ή στους μαθητές που τον παρενοχλούν.

Βασικά χαρακτηριστικά εκφοβιστικής συμπεριφοράς

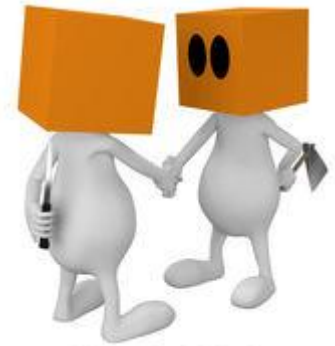
- Επανάληψη

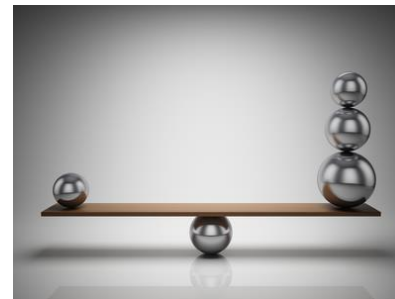
- Μεγάλα χρονικά διαστήματα

- Εκούσια/εσκεμμένη συμπεριφορά

- Ανισορροπία δυνάμεων

Σε τι διαφέρει η εκφοβιστική συμπεριφορά από τη σύγκρουση;

Είδη εκφοβισμού

- **Φυσικός ή σωματικός εκφοβισμός** (χτυπήματα, κλωτσιές, κλοπή ή καταστροφή περιουσίας)

Λεκτικός εκφοβισμός
(κοροϊδία, ρατσιστικά
σχόλια, προσβολές,
επανειλημμένα
πειράγματα)

**Έμμεσος ή κοινωνικός
εκφοβισμός (συκοφαντία
κοινωνικός αποκλεισμός)**

Ηλεκτρονικός εκφοβισμός (ή Cyber bullying)

Μία επιθετική, εσκεμμένη πράξη, η οποία επαναλαμβάνεται με το πέρασμα του χρόνου, κατά ενός θύματος και συντελείται από ένα άτομο ή μια ομάδα ατόμων, με τη χρήση διάφορων μορφών ηλεκτρονικής επικοινωνίας.

Smith, 2008

Σχολικός Εκφοβισμός VS Cyber Bullying

<p>1. Συμβαίνει πρόσωπο με πρόσωπο, σε φυσικό χώρο.</p>	<p>1. Συμβαίνει διαδικτυακά, μέσω τεχνολογικών μέσων.</p>
<p>2. Περιορίζεται σε συγκεκριμένους χρόνους και χώρους (π.χ. σχολείο).</p>	<p>2. Μπορεί να συμβεί 24/7, οπουδήποτε υπάρχει πρόσβαση στο διαδίκτυο.</p>
<p>3. Ο δράστης είναι γνωστός ή εύκολα αναγνωρίσιμος.</p>	<p>3. Ο δράστης μπορεί να είναι ανώνυμος.</p>
<p>4. Περιορίζεται σε μικρό ακροατήριο (π.χ. συμμαθητές).</p>	<p>4. Έχει δυνατότητα μαζικής εξάπλωσης και δημόσιας έκθεσης.</p>
<p>5. Συχνά τερματίζεται με την αποχώρηση του θύματος από τον χώρο.</p>	<p>5. Συνεχίζεται ανεξέλεγκτα, ακόμη και όταν το θύμα δεν είναι συνδεδεμένο.</p>

Cyber Bullying VS HSO

1. Στοχοποιεί συγκεκριμένα άτομα για παρενόχληση.

1. Στοχοποιεί ομάδες ανθρώπων λόγω ταυτότητας (π.χ. φυλή, φύλο).

2. Συχνά περιλαμβάνει προσωπικές επιθέσεις και εκφοβισμό.

2. Προάγει το μίσος ή τη βία προς ευρύτερες κοινωνικές ομάδες.

3. Μπορεί να είναι μυστικό ή δημόσιο.

3. Συνήθως είναι δημόσιο και επιδιώκει την προσοχή.

Sexting

- Το sexting είναι η ανταλλαγή μηνυμάτων ή εικόνων σεξουαλικού περιεχομένου μέσω ηλεκτρονικών μέσων.

Διαφορές Sexting & Cyberbullying

- ❑ Το sexting περιλαμβάνει συνήθως αμοιβαία συναίνεση, ενώ το cyberbullying επιδιώκει να βλάψει ή να εκφοβίσει.
- ❑ Το sexting αφορά προσωπικές στιγμές, ενώ το cyberbullying στοχεύει στη δημόσια ταπείνωση.
- ❑ Το cyberbullying μπορεί να είναι διαρκές και επαναλαμβανόμενο, ενώ το sexting μπορεί να είναι περιστασιακό.

Οι ρόλοι στην εκφοβιστική συμπεριφορά

Οι ρόλοι στην εκφοβιστική συμπεριφορά

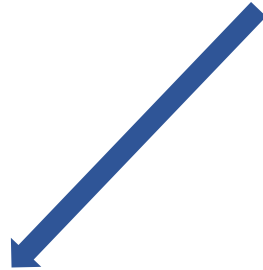
Οι θύτες

Τα θύματα

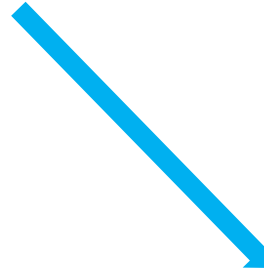
Οι θύτες-θύματα
(εναλλαγή)

Οι αυτόπτες μάρτυρες
(παρατηρητές)

Θύμα

παθητικό

προκλητικό

- Πιθανώς σωματικά πιο αδύνατα από τους θύτες
- Εσωστρέφεια, ντροπαλότητα
- Φόβος, παθητική στάση απέναντι στη βία
- Αυξημένο άγχος και ανασφάλεια
- Χαμηλή αυτοεικόνα και αυτοπεποίθηση
- Δυσκολία στην υπεράσπιση του εαυτού
- Ανεπάρκεια κοινωνικών δεξιοτήτων
- Δυσκολία στην επίλυση διαφορών
- Κάνει περισσότερη παρέα με ενήλικες παρά με άτομα της ηλικίας του
- Ιδιαίτερες ή περιορισμένες ικανότητες/δυνατότητες π.χ. ιδιαιτερότητα στο παρουσιαστικό

Οι αυτόπτες μάρτυρες/θεατές / παρατηρητές

- Η πλειοψηφία των μαθητών
- Έχουν ρόλο-κλειδί
- ❖ Ο ρόλος αυτός αποτελεί «ρόλο-κλειδί» όχι μόνο στη σχολική μονάδα, αλλά και στην ευρύτερη κοινωνία.

Χωρίζονται στις ακόλουθες ομάδες

- Παιδιά που υποστηρίζουν τον θύτη
- Παιδιά που υπερασπίζονται το θύμα
- Παιδιά που δεν λαμβάνουν μέρος
- Παιδιά που θυματοποιούνται, τρομοκρατούνται

Πιθανές ενδείξεις ότι το παιδί έχει πέσει θύμα εκφοβισμού στο σχολείο

- ❖ Μειωμένη διάθεση/ξαφνικές αλλαγές στη διάθεση.
- ❖ Άρνηση να πάει στο σχολείο με πρόσχημα κάποια αδιαθεσία/αδικαιολόγητες απουσίες.
- ❖ Άρνηση για συμμετοχή σε σχολικές δραστηριότητες.
- ❖ Αλλαγή/καθυστέρηση στη διαδρομή προς και από το σχολείο.

- ❖ Απροσδόκητη μείωση μαθησιακής επίδοσης-πτώση βαθμών.
- ❖ Προσκόλληση σε εκπαιδευτικούς, ενήλικες ή στα γραφεία κατά τη διάρκεια των διαλειμμάτων.
- ❖ Αποφυγή επεξήγησης για σημάδια και μελανιές στο σώμα.
- ❖ Συχνά ζητά χρήματα από τους γονείς.
- ❖ Ψυχοσωματικά προβλήματα.

Επιπτώσεις

στον θύτη

στο θύμα

στους θεατές

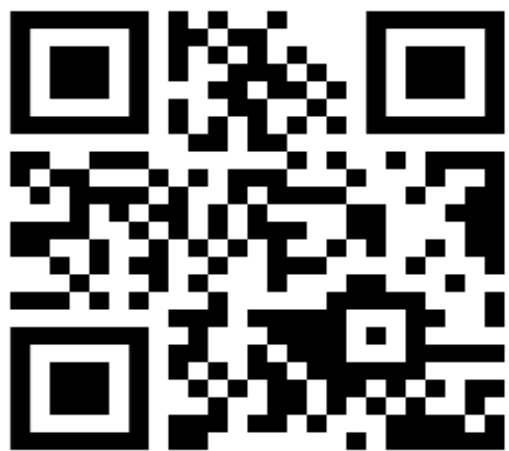
Μύθοι που αφορούν στον σχολικό εκφοβισμό

1. Η εκφοβιστική συμπεριφορά δεν σχετίζεται με τη μάθηση και τη διδασκαλία.
2. Η αντιμετώπιση του σχολικού εκφοβισμού αφορά στην αντιμετώπιση της απειθαρχίας «δύσκολων μαθητών».
3. Τα αγόρια ασκούν εκφοβισμό σε μεγαλύτερο βαθμό από τα κορίτσια. Είναι «στη φύση τους».
4. Ο φυσικός εκφοβισμός είναι πιο συχνός και πιο καταστροφικός.
5. Ο εκφοβισμός είναι ένα φυσικό μέσο ανάπτυξης.

STAND UP,
STAY STRONG
Stop Bullying!

Σας ευχαριστώ πολύ για
τον χρόνο σας!

Δωρίτα Μαρκαντώνη

DORITA MARKANTONI

 www.doritamarkantoni.com

Δωρίτα Μαρκαντώνη

ΣΧΟΛΙΚΟΣ ΕΚΦΟΒΙΣΜΟΣ

Από τους Μύθους... στην Πραγματικότητα

ΕΚΔΟΣΕΙΣ
iWrite

ΕΡΕΥΝΑ | ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ | ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ